

PORTEKİZ

AYLIK BÜLTENİ
TÜRKİYE-PORTEKİZ İŞ KONSEYİ

GELİŞMELER

BÜTÇE KRİZİNİ YAŞAYAN PORTEKİZ ERKEN SEÇİME GİDİYOR

2022 yılı için Portekiz Hükümeti'nin önerdiği Devlet Bütçesi Sosyal Demokrat Partisi (PSD), Halk Partisi (CDS-PP), aşırı sağ Chega Partisi, Liberal İnisiyatif (Iniciativa Liberal) ve aynı zamanda Portekiz Komünist Partisi (PCP) ve Sol Blok (BE) tarafından kullanılan "hayır" oylarıyla parlamentoda reddedilmiştir. Portekiz'in demokratik tarihinde bu olay ilk defa yaşanmaktadır.

Sosyalist Parti'nin (PS) azınlık hükümeti olduğu ülkede, iktidara dışarıdan destek veren Sol Blok (BE) ve Komünist Parti'nin (PCP) kullandıkları "hayır" oyu 2022 bütçesinin reddinde kilit rol oynamıştır.

BE ve PCP, "asgari ücrette ve emekli maaşlarında artış, yoksullukla mücadele ve elektrik faturalarında KDV'nin düşürülmesi" taleplerinin bütçede yer almaması gerekçeyle ret oyu kullandıklarını açıklamıştır.

Hükümet tarafından önerilen Devlet Bütçesinde yalnızca PS "evet" oyunu kullanırken, İnsanlar-Hayvanlar-Doğa Partisi (PAN) çekimser kalmıştır. Oylama toplam 117 "hayır", 108 "evet" ve 5 "çekimser" oy ile sonuçlanmıştır. Bütçe önerisinin reddedilmesine takiben Portekiz Cumhurbaşkanı Marcelo Rebelo de Sousa, mecliste bulunan tüm partilerin temsilcileri, başbakan ve parlamento başkanıyla görüşükten sonra, Portekiz Anayasası'nın öngördüğü gibi, parlamentonun feshi konusunda danışmanlarını dinlemek üzere Devlet Konseyi'ni toplantıya çağırmıştır. Devlet Konseyi'nin parlamentonun feshedilmesi için olumlu görüş vermesinin ardından Cumhurbaşkanı De Sousa 30 Ocak 2022 tarihinde erken genel seçime gidilmesi kararı almıştır.

Portekiz'de 6 Ekim 2019'da yapılan seçimlerin ardından azınlık hükümeti kuran PS lideri Antonio Costa, 6 yıldır başbakan olarak görev yapmaktadır. "Hükümet bu oylamadan vicdanı rahat ve başı dik çıkıyor" diyen Costa istifa etmeyeceğini ve erken seçime gidilmesi halinde partisinin başbakan adayı olacağını açıklamıştır.

Kaynak

- <https://www.trthaber.com/haber/dunya/portekizde-2022-butcesi-mecliste-reddedildi-620928.html>
- <https://econews.pt/2021/10/27/parliament-rejects-state-budget-for-2022/>

TÜRK ŞİRKETİ GETİR LİZBON'DA

"Ultra hızlı" teslimat hizmetini sunan Türk şirketi Getir, Ekim ayından itibaren Lizbon'da faaliyetlere başlamıştır. Lizbon'da halihazırda birkaç mağazası bulunan ve önümüzdeki aylarda Portekiz'in diğer şehirlerine de ulaşması beklenen Getir, mobil uygulaması aracılığıyla tüketicilerin mümkün olan en kısa sürede alışveriş yapmalarını sağlayacaktır. Bisiklet ve elektrikli scooter ile donatılmış Getir kuryeleri, birkaç dakika içinde, gün boyu gece yarısına kadar geniş ürün yelpazesini kullanıcıların evlerine getirecektir.

Lizbon'u Avrupa'nın en popüler destinasyonlarından biri olarak gören Getir'in kurucusu Nazım Salur, Portekiz'in, tarihin ve geleceğin bir arada olduğu benzersiz bir yaşam tarzı ile Getir'in operasyonlarını genişletmesi için doğal bir pazar olduğunu dile getirmiştir.

2015 yılında İstanbul'da kurulmuş olan Getir, dünya çapında ultra hızlı teslimatlara öncülük etmektedir. Ocak 2021'de İngiltere'ye giren Getir; Almanya, Fransa, Hollanda, İspanya ve İtalya gibi diğer Avrupa ülkelerinde de faaliyetlere başlamıştır.

Kaynak

- <https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/comercio/detalhe/empresa-turca-de-entregas-ultrarrapidas-chega-a-portugal-com-entregas-em-cerca-de-10-minutos>

PORTEKİZ'İN İLK 5G LİMANI

Leixões Limanı, telekomünikasyon operatörü Nos ile Douro, Leixões ve Viana do Castelo Limanları İdaresi (APDL) arasındaki ortaklık sonucunda, Portekiz'de 5G şebekesine tamamen dahil olan ilk liman olmuştur. Leixões Limanı, verimliliği ve güvenliği artırmak ve kaza riskini azaltmak amacıyla en zor manevraları izlemek için 5G insansız hava araçlarını kullanacaktır. Drone'lara yerleştirilen kameralar sayesinde kontrol odası ve pilotlar manevraları gerçek zamanlı olarak takip edebilecektir. Drone'lar ayrıca, her bir operasyonun etkilerini gerçek zamanlı olarak ve doğrudan sahada ölçebilen çevresel, gürültü ve hava kalitesi sensörleri ile donatılabilir. Leixões Limanı 2020'de, 2019'a kıyasla %2,6'lık bir büyümeyle yaklaşık 17,1 milyon ton elleçleme yapmıştır.

Nos'un Yöneticisi Manuel Ramalho Eanes'in sözlere göre, uygulanan 5G çözümlerinin sayesinde, Portekiz'in en önemli altyapılardan biri olan Leixões Limanı, sadece İber yarımadası bağlamında değil, Avrupa'da da rekabetçi konumunu güçlendirebilecektir. APDL Yönetim Kurulu Başkanı Nuno Araújo ise, teknolojinin Leixoes Limanı gibi bir altyapı için muhtemelen en önde gelen rekabet faktörü olduğunu vurgulayarak liman operasyonlarının mümkün olan en hızlı, güvenli ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla dijital dönüşüm süreçlerini geliştirmek için 5G gibi yenilikçi teknolojilerin kullanımının kritik öneme sahip olduğunu dile getirmiştir.

Kaynak

• <https://eco.sapo.pt/2021/10/14/drones-5g-vao-facilitar-manobras-no-porto-de-leixoes/>

PORTEKİZ DOĞAL GAZ ŞEBEKESİNE YEŞİL HİDROJEN ENJEKSİYONU İÇİN İLK PROJE

İnovasyon Destek Fonu (FAI) tarafından finanse edilen ve Portekiz'de gaz şebekesine yeşil hidrojen enjekte edecek ilk proje, Seixal'da Galp Doğal Gaz Dağıtım (Galp Gás Natural Distribuição- GGND) şirketi tarafından sunulmuştur.

"Yeşil Boru Hattı Projesi" (Green Pipeline Project) Ocak 2022 itibarıyla doğal gaz ile hidrojen karışımı almaya başlayacak 80 konut, ticarethane ve sanayi müşteriyi kapsayacaktır.

Proje ile ilgili yayımlanan bildiriye göre, ilk aşamada doğal gaz şebekesine %2 hidrojen enjekte edilecek olup, bu oran iki yıllık bir süre içinde kademeli şekilde maksimum %20'ye çıkarılacaktır. Proje bildirisi ayrıca, bütün sürecin bir grup uzman tarafından detaylı olarak izleneceğinin ve böylece bu projenin hem ulusal hem de uluslararası alanda gelecekte yer alacak birçok başka proje için iyi bir uygulama örneği olarak rol alabileceğinin altını çizmektedir.

%100 yenilenebilir bir yakıt olan yeşil hidrojen, Setúbal bölgesindeki Seixal Endüstri Parkı'nda GGND ve Portekizli şirket Gestene arasındaki bir ortaklık tarafından üretilecektir.

Kaynak

• <https://jornaleconomico.sapo.pt/noticias/green-pipeline-project-hidrogenio-verde-vai-ser-injeta-do-na-rede-de-gas-natural-em-portugal-797078>

MONCORVO MADENİ 40 YIL SONRA TEKRAR AÇILIYOR

Avrupa'nın en büyük demir cevheri yataklarından biri olarak kabul edilen ve 1983 yılından beri atıl duran Torre de Moncorvo Madeni, Aethel Mining Limited şirketi tarafından satın alınarak Mart 2020 itibarıyla tekrar çalışmaya başlatılmıştır. Portekiz'in Bragança bölgesinde bulunan maden henüz cevher üretimine geçmemiş olup, şimdilik sadece Leixões limanının güçlendirilmesi için üretilen beton bloklarının hammaddesi olarak kullanılan yüksek yoğunluklu demir agregasını üretmektedir.

Ancak, Aethel Mining Limited'in Başkanı Ricardo Santos Silva, bir yıkama tesisinin inşasını da içerecek 100 milyon Euro'luk bir yatırımın ardından madenin 2024 yılında demir konsantresi üretmeye ve ihraç etmeye başlayacağını dile getirmektedir. İngiltere merkezli şirketin planları arasında Portekiz'de ayrıca bir "yeşil çelik" (green steel) tesisinin kurulması yer almaktadır. "Yeşil çelik" ifadesi, büyük miktarda enerji gerektiren ve yüksek karbon ayak izi bırakan bir ürün olan çeliğin sürdürülebilir üretimini tanımlamaktadır. Bu üretim alternatifinde fırınları ısıtmak için yenilenebilir enerji veya hidrojen kullanılmaktadır. Şirketin bu konuda Portekiz'de planladığı yatırım yaklaşık 1 milyar Euro seviyesindedir. Madenlerin yeniden açılması için şimdiden 15 ila 20 milyon Euro yatırım yapılmıştır. Yıkama tesisinin inşasını içeren bir sonraki aşama 100 milyon Euro olarak, 60 yılda toplam yatırım miktarı ise 550 milyon Euro olarak tahmin edilmektedir.

Halihazırda, Moncorvo maden sahasından her gün 2.000 ton yüksek yoğunluklu demir agrega ile yüklü 50'den fazla kamyon çıkmaktadır ve bu rakamın 6 ay içinde ikiye katlanması beklenmektedir. Ancak, Moncorvo Madeni tam olarak çalışmaya başladığında Leixões limanına ulaşmak için cevherin demiryolu ve nehir yolu taşımacılığında radikal bir çözüme ihtiyaç duyulacaktır.

Kaynak

• <https://www.portugalglobal.pt/PT/Portugal-News/Paginas/NewDetail.aspx?newId=%7B-FB33F743-4BC4-4623-9AA2-CD15AD593AE4%7D>

PORTEKİZLİ ŞİRKETLER ESNEK ÇALIŞMA MODELLERİNİ BENİMSİYOR

2021'de gerçekleştirilen Esnek Çalışma Anketi'nin sonuçlarına göre, Portekizli şirketlerin %75'i çalışma şeklinde hibrit bir model uygulamayı planlarken, %33'ü ise tam zamanlı uzaktan çalışmanın kullanılmasını öngörmektedir.

Ancak esnek çalışma modellerin yayılması yalnızca çalışma yerini değil, mesai saatlerini de etkilemektedir. Ankete katılan şirketlerin %71'i çalışanlarına esnek çalışma saatlerini

sunmayı planlarken, %30'u azaltılmış veya yarı zamanlı çalışma modellerinin, %21'i ise kişiye özel mesai saatlerinin veya vardiya imkanlarının kullanılmasına izin verecektir. Mercer danışmanlığı tarafından Mayıs ve Haziran 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilen "2021 Esnek Çalışma Anketi", Portekiz'de çeşitli sektörlerden 80 şirketin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Anket kapsamında, esneklik modellerini benimseme eğilimleri, esnek ve uzaktan çalışmanın etkileri analiz edilmiştir.

Kaynak

• <https://eco.sapo.pt/2021/10/20/75-das-empresas-portuguesas-pretendem-implementar-modelo-hibrido/>

SİNES LIMANI ÇOK AMAÇLI TERMİNAL İMTİYAZI İÇİN İHALE GELİYOR

Sines ve Algarve Limanları İdaresi (APS), konteyner, dökme yük ve proje kargoları dahil olmak üzere çeşitli malların elleçlenmesine yönelik çok amaçlı terminalin kamu hizmet rejimi altında işletilmesi için imtiyaz ihalesini başlatmıştır. İmtiyazın süresi ihale katılımcıları tarafından en fazla 30 yıl olarak önerilebilecektir. Sines çok amaçlı terminali (TMS), Sines ve Pego'nun termoelektrik santralleri için kömür ithalatına odaklanarak 1992 yılında faaliyete başlamış olup, daha sonra çeşitli kargo türlerinin elleçlenmesine izin verecek şekilde genişletilmiştir. Liman Otoritesi'nin Başkanı José Luís Cacho'nun sözlerine göre, iki termoelektrik santralinin faaliyetlerinin kapatılmasıyla, TMS, yalnızca daha fazla hinterland kargosunu yakalamak için değil, aynı zamanda ister tarım-gıda ister diğer katı dökme yükleri, araçlar, konteyner veya proje kargoları gibi yeni bir alanda uzmanlaşmış bir lojistik düğüme dönüştürülmek için tüm koşullara sahiptir.

İhale, <https://www.saphetygov.pt/> internet sitesinden erişilebilen Saphety Kamu Alımları Elektronik Platformu aracılığıyla yürütülecektir. İhale dokümanları 20 Ekim 2021 tarihinden itibaren Elektronik Platformda mevcuttur. Tekliflerin 15 Şubat 2022 tarihine kadar sunulması gerekmektedir.

Kaynak

• <https://www.jornaldenegocios.pt/empresas/transportes/detalhe/porto-de-sines-abre-concurso-para-concessao-do-terminal-multipurpose>
• <http://www.apsinesalgarve.pt/en/news/2021/tender-open-for-the-concession-of-sines-multipurpose-terminal/>

AKARYAKIT PAZARLAMA MARJLARINA SINIRLAMA OLANAĞI

Portekiz'de akaryakıt pazarlamasındaki marjların Hükümet tarafından sınırlandırılmasına izin veren bir yasa yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanuna göre, kamu yararı nedenleriyle ve piyasanın düzenli işleyişi ile tüketicinin korunmasını sağlamak amacıyla, katkısız akaryakıtın veya LPG tüplerinin perakende fiyatını oluşturan ticari bileşenlerden herhangi birinde istisnai olarak azami marjlar belirlenebilmektedir. Azami marjlar, Enerji Hizmetleri Düzenleme Kurumu'nun önerisine istinaden ve Rekabet Kurumu'na danışıldıktan sonra ekonomi ve enerji alanlarından sorumlu Hükümet üyelerinin talimatlarıyla tanımlanabilecektir. Kanun ayrıca, belirtilen azami marjların zamanla sınırlı olacağını belirtmektedir. Çevre ve İklim Bakanı João Pedro Matos Fernandes düzenlediği basın toplantısında yasanın, hükümete, akaryakıt ve gaz tüplerinin satış marjlarının olağanüstü derecede ve gerekçesi olmadan yüksek olduğu durumlarda, bu marjları bir kararname ile sınırlayabilmesi için bir araç vermeyi amaçladığını dile getirmiştir.

Kaynak

- <https://econews.pt/2021/10/22/fuel-price-cap-comes-into-force-this-friday/>
- <https://www.dinheirovivo.pt/economia/nacional/governo-pode-intervir-nas-margens-dos-combustiveis-a-partir-desta-sexta-feira-14244037.html>

TREN İHALESİNE PORTEKİZ'DE ÜRETİM ŞARTI GETİRİLEBİLİR

Portekiz Bakanlar Kurulu, 117 yeni tren alımı için 819 milyon Euro'ya kadar harcama yapılmasına ve ayrıca Portekiz Demiryolları'nın (CP) ihale şartnamesine şehir hatları için 36 adede kadar ek ünite satın alma seçeneğinin ekleyebilmesine onay vermiştir.

İhale zamanlaması ile ilgili henüz belirli tarih verilmeden, Altyapı Bakanı Pedro Nuno Santos, şirketlerin Portekiz'e tren satabilmeleri için işlerin büyük bir kısmını Portekiz'de ve Portekizli şirketlerle yapma zorunluluğunu ihale şartnamesine eklemeyi hedeflediğini dile getirmiştir. "Burada üretme hakkımız, hırsız ve kapasitemiz var, dünyanın en iyisine sahibiz" diyen Bakan ayrıca, şirketlerin Portekiz'i tedarik etmek için ülkede üretim kurabileceklerine ve hatta tüm dünyaya ihracat yapmak için Portekiz'i bir üs olarak kullanabileceklerine inandığını ifade etmiştir.

Kaynak

- <https://observador.pt/2021/10/20/governo-quer-que-concorrentes-facam-grande-parte-dos-novos-comboios-da-cp-em-portugal/>

AZOR ADALARI, MADEIRA VE ALGARVE AVRUPA'NIN EN İYİ TURİSTİK DESTİNASYONLARI ARASINDA

Turistik destinasyonları, otelleri ve hatta havayolu ile Dünya Seyahat Ödüllerinin (World Travel Awards- WTA) "Avrupa'nın En İyisi" kategorisinde Portekiz, toplam 24 ödül almıştır. Portekiz'den en çok dikkat çeken destinasyonlar Algarve, Azor Adaları ve Madeira olmuştur.

WTA, her yıl hem dünyada hem de kıtalar bazında turizmde "en iyileri" ilan etmektedir. Bu yılki "Avrupa'nın En İyisi" sıralamasında, Azorlar Avrupa'nın En İyi Macera Turizmi Destinasyonu, Madeira Avrupa'nın En İyi Ada Destinasyonu, Algarve ise Avrupa'nın En İyi Plaj Destinasyonu olarak seçilmiştir. Portekiz'in havayolu şirketi olan TAP ise Avrupa'nın hem Afrika'ya Giden Lider Havayolu olarak hem de Güney Amerika'ya Giden Lider Havayolu olarak iki ödüle layık görülmüştür.

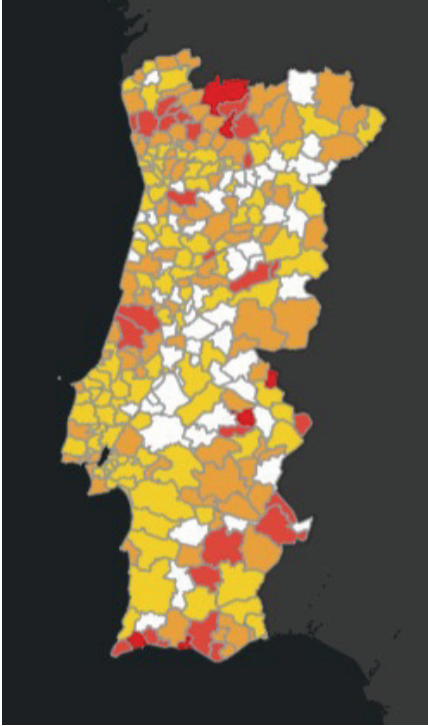
Kaynak

- <https://econews.pt/2021/10/22/azores-madeira-and-algarve-among-europes-best-destinations/>

ÖNEMLİ LİNKLER

Portekiz Ankara Büyükelçiliği:	https://www.ancara.embaixadaportugal.mne.pt/tr/
T. C. Lizbon Büyükelçiliği:	http://lizbon.be.mfa.gov.tr/Mission
T.C. Ticaret Bakanlığının Portekiz ülke profili:	https://ticaret.gov.tr/yurtdisi-teskilati/avrupa/portekiz/genel-bilgiler
DEİK Türkiye-Portekiz İş Konseyi web sitesi:	https://www.deik.org.tr/turkiye-avrupa-is-konseyleri-turkiye-portekiz-is-konseyi
Kamu ihaleler için lisanslı elektronik platformlar:	https://www.acingov.pt/acingovprod/2/index.php/ https://anogov.com/r5/ https://www2.compraspt.com/v5/home https://www.saphety.com/pt/solutions/public-procurement https://pt.vortal.biz/
AB ihale ilan portalı	https://ted.europa.eu/TED/browse/browseByMap.do
Kamu Sözleşmeleri Kanunu kapsamında imzalanan tüm sözleşmeleri içeren Kamu İhale Portalı:	http://www.base.gov.pt/Base/en/Homepage
Revive program kapsamında ihaleler:	https://revive.turismodeportugal.pt/en
İngilizce dilinde olan Portekiz haber web siteleri:	https://econews.pt/ https://www.lusa.pt/lusanews
Portekiz Ticaret ve Yatırım Ajansı AICEP'in haber sitesi:	https://www.portugalglobal.pt/EN/PortugalNews/Pages/NewsList.aspx?newType=Categories&&newId=0bd8f717-04d0-468a-835d-ffad1806f954
Portekiz'in vergi sistemi ile ilgili bilgi:	https://www.portugalglobal.pt/EN/InvestInPortugal/fiscalsystem/Paginas/FiscalSystem.aspx
Portekiz'in resmi turizm web sitesi:	https://www.visitportugal.com/en
Kamu Hizmetleri Portalı:	https://eportugal.gov.pt/en/inicio
Covid-19 durum, tedbir ve desteklerle ilgili web sitesi:	https://covid19estamoson.gov.pt/

PORTEKİZ COVID-19 VAKALARI İLE İLGİLİ SON DURUM GÜNCELLEMESİ (04.11.2021)

Covid-19 Risk Haritası (01.10.21)

Kırmızı= aşırı yüksek risk; Turuncu= çok yüksek risk; Sarı= yüksek risk; Beyaz= orta risk
<https://covid19.min-saude.pt/ponto-de-situacao-atual-em-portugal/>

“

AKTİF VAKA SAYISI:

32.480

VEFAT EDEN SAYISI:

18.184

TEYİT EDİLMİŞ VAKA SAYISI:

1.094.048

UYGULANAN AŞI SAYISI:

15.212.273

Yeni vakaların gelişimi (günlük)

#İşimizTicariDiplomasi
#BusinessDiplomacy

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

River Plaza, Büyükdere Cad, Bahar Sokak, No13/9-10
Levent 34394 İstanbul, Turkey

     /deikiletisim | www.deik.org.tr